

РЕЦЕНЗІЯ

офіційного рецензента, доктора медичних наук, професора ЗВО кафедри акушерства та гінекології №2 Вінницького національного медичного університету ім. М. І. Пирогова **Дзись Наталії Петрівни** на дисертаційну роботу аспірантки кафедри акушерства та гінекології №2 **Боднарчук Олесі Віталіївни** на тему: **«Сучасні аспекти профілактики ранньої прееклампсії у жінок з ожирінням»**, яка подана до захисту у спеціалізовану вчену раду ДФ 05.600.107, що створена згідно до наказу в.о. ректора ЗВО Вінницького національного медичного університету ім. М.І. Пирогова №204 від 29 грудня 2023 року на підставі рішення Вченої ради ВНМУ ім. М.І. Пирогова № 7 від 28 грудня 2023 року з правом прийняття до розгляду та проведення разового захисту дисертації на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 22 «Охорона здоров'я» за спеціальністю 222 «Медицина».

1. Ступінь актуальності обраної теми.

Зниження частоти виникнення прееклампсії є одним із ключових завдань сучасного акушерства.

Актуальність наукових досліджень щодо виникнення ранньої прееклампсії під час вагітності у жінок з ожирінням обумовлена достатньо високим рівнем материнських ускладнень та перинатальних втрат, можливістю тяжкого перебігу хвороби й необхідністю в багатьох випадках госпіталізації таких пацієнток. Проте, й на тепер до кінця не визначені аспекти щодо профілактики даного стану.

На сьогодні ожиріння відоме як одна з головних світових проблем і визнане епідемією, а вагітність пов'язана з низкою ризиків, тяжкість і частота яких прямо пропорційні ступеню ожиріння.

Доведено, що метаболічні фактори, асоційовані з ожирінням, підвищують ризик прееклампсії, впливаючи на різні етапи патогенезу

перинатальної патології, включаючи: ендотеліальну дисфункцію, міграцію цитотрофобласту та ішемію плаценти з вивільненням розчинних плацентарних факторів у кровообіг матері.

Оскільки, одним із найчастіших ускладнень у вагітних із супутнім ожирінням є прееклампсія, то розробка та впровадження комплексного лікувально-профілактичного комплексу з метою профілактики ранньої прееклампсії у вагітних з ожирінням різного ступеня тяжкості є важливим та актуальним напрямком дисертаційної роботи.

Зважаючи на вказане вважаю, що кваліфікаційна наукова праця Боднарчук Олесі Віталіївни на тему: «Сучасні аспекти профілактики ранньої прееклампсії у жінок з ожирінням», є вкрай актуальною та важливою для медицини, як в теоретичному, так і практичному плані.

2. Оцінка наукового рівня дисертації і наукових публікацій здобувача.

Дисертаційна робота Боднарчук О.В. виконана на високому науково-методичному рівні. Авторка ретельно виконала патентно-інформаційний пошук, визначила актуальну мету дослідження та завдання, необхідні для її досягнення.

Наукові положення, що сформульовані у дисертаційній роботі дисертанткою, висновки та практичні рекомендації базуються на достатній кількості досліджень. В роботі застосовані сучасні методи обстеження, які дозволяють визнати висновки, рекомендації та наукові положення представленої дисертаційної роботи обґрунтованими та достовірними, узгодженими з метою та задачами дослідження.

Основні результати дисертаційної роботи Боднарчук О.В. опубліковані у 5 наукових працях (з них – 2 одноосібних), 3 статті опубліковано в рекомендованих ДАК України наукових фахових виданнях, що є у Міжнародній наукометричній базі даних Google Scholar, Index Copernicus (1 – у журналі, що індексується у Scopus). У збірниках науково-практичних праць надруковано 1 тези на тему, пов'язану із власним

дисертаційним дослідженням. Результати дослідження презентувалися на 4 науково-практичних конференціях професійного спрямування, що дозволило впровадити їх у навчальний та лікувальний процеси.

3. Новизна представлених теоретичних та експериментальних результатів

Новизна отриманих дисертанткою результатів не викликає сумнівів. Проведені ґрунтовні дослідження дозволили розширити наукові дані щодо особливостей клінічного перебігу вагітності та пологів у жінок з ожирінням із урахуванням асоційованої ролі зниженого статусу вітаміну Д та доповнили наукові дані про предиктори розвитку ранньої ПЕ (маркери метаболізму ліпідів та гестаційної ендотеліопатії).

Авторкою уперше науково обґрунтовано доцільність запропонованої методики медикаментозної профілактики перинатальних ускладнень, зумовлених розвитком ранньої прееклампсії у жінок із ожирінням та асоційованим зниженим статусом вітаміну Д.

Новим є аналіз клінічної ефективності персоніфікованої комплексної профілактики перинатальної патології у пацієток із ожирінням та зниженим статусом вітаміну Д.

Усі отримані результати досліджень, основні положення дисертаційної роботи та висновки докладно викладені в опублікованих працях дисертантки.

4. Наукова обґрунтованість отриманих результатів, наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації.

Вважаю, що дана дисертаційна робота виконана на достатньо високому та сучасному науково-методичному рівні, забезпеченому вірним підходом дисертантки до обраної теми та поставлених завдань наукового пошуку, що відзначається ґрунтовністю дослідження.

Розроблений дисертанткою дизайн дослідження дозволив досягти рандомізації клінічного дослідження, що звело до мінімуму відмінності між

групами по відомим та невідомим ознакам, які потенційно спромоглися б вплинути на результат. Наукові положення, сформульовані у дисертаційній роботі Боднарчук О.В., висновки та практичні рекомендації базуються на достатній кількості досліджень.

Окремо варто відзначити методично вірний підхід до вирішення поставлених завдань, використання сучасних високоінформативних методів дослідження у поєднанні із достатньою кількістю клінічних спостережень.

Висновки та практичні рекомендації що були сформульовані в дисертації, базуються на результатах, які отримані у процесі виконання роботи, достатньо аргументовані, відповідають поставленій меті та завданням дослідження, мають теоретичне та практичне значення. Обсяг проведених клінічних, лабораторних, інструментальних досліджень, кількість одержаних результатів у повній мірі є достатніми для формулювання зважених наукових положень. Необхідно відзначити, що висновки дисертаційного дослідження мають об'єктивний характер, адекватні та цілком логічні, базуються на грамотному використанні як клініко-лабораторних методів, так і спеціальних інструментальних методик та цілої групи додаткових досліджень.

5. Рівень виконання поставленого наукового завдання, оволодіння здобувачем методологією наукової діяльності.

Методично вірний підхід до вирішення поставленого наукового завдання дисертанткою забезпечило успішне виконання всіх основних завдань дослідження, а використання сучасних високоінформативних методів дослідження у поєднанні із достатньою кількістю клінічних спостережень забезпечили достовірність та репрезентативність отриманих автором наукових результатів. Відповідно мета дослідження була досягнута у повній мірі.

Запорукою цього стало особисте виконання та безпосередня участь у всіх етапах Боднарчук О.В., яка показала достатньо високий науковий і методичний рівень при виконанні дисертаційного дослідження, виконуючи

патентно-інформаційний пошук, аналізуючи використану літературу, оформлюючи дисертацію.

Тема, мета, завдання роботи, основні положення та висновки обговоренні з науковим керівником – д.мед.н., професором Булавенко О. В. та сформульовані автором самостійно.

Запозичення ідей та матеріалів співавторів публікацій авторкою виявлено не було.

Окрему увагу заслуговує особисте оформлення авторкою наукових публікацій та впровадження наукових досліджень у профільні лікувальні заклади.

6. Теоретичне і практичне значення результатів дослідження.

Особливістю даного дослідження є розробка та впровадження комплексної предиктивної діагностичної методики обстеження із урахуванням метаболізму ліпідів, гемостатичного та ендотеліального статусу в жінок із ожирінням і ризиком розвитку ранньої прееклампсії, що дозволило переглянути механізми розвитку ранньої прееклампсії у пацієток із ожирінням і зниженим статусом вітаміну Д.

Особливо цінним у практичному аспекті є запропонована персоніфікована комбінована профілактична стратегія у жінок із ожирінням під час вагітності для попередження розвитку ранньої прееклампсії.

Впровадження та застосування в медичній практиці медичних закладів, зокрема перинатального центру лікарні ім. М. І. Пирогова для вагітних із ожирінням є суттєвою перевагою запропонованої персоніфікованої предиктивно-профілактичної стратегії, що викладена в дисертаційному дослідженні авторки.

Кафедрами Вінницького національного медичного університету ім. М. І. Пирогова впроваджені практичні рекомендації та теоретичні положення дисертаційної роботи, які активно використовуються в навчальному процесі кафедр акушерства і гінекології № 1 та № 2.

7. Рекомендації щодо подальшого використання результатів дисертації в практиці.

Отримані результати дисертаційного дослідження створили передумови для поглиблення дослідження та удосконалення стратегій медикаментозної профілактики ранньої прееклампсії для жінок з ожирінням на різних етапах вагітності, а тому передбачають використання їх у навчально-методичній та науковій роботі кафедр медичного профілю закладів вищої освіти, лікувально-профілактичних закладах.

8. Відсутність (наявність) порушень академічної доброчесності.

За результатами перевірки дисертації Боднарчук О.В. на плагіат програмним засобом «Антиплагіатна інтернет-система Unicheck» фальсифікації даних, самоплагіату чи плагіату виявлено не було, доказом чого стало досягнення рівня оригінальності 90,91 %. Визначалась лише наявність окремих співпадінь з власними публікаціями та посиланнями на літературу при перевірці окремих посилань у дисертаційній роботі.

Відповідно, принципи академічної доброчесності при виконанні дисертаційного дослідження та написання роботи дисертантом порушені не були.

9. Висновок про відповідність дисертації встановленим вимогам.

Дисертаційна робота Боднарчук Олесі Віталіївни «Сучасні аспекти профілактики ранньої прееклампсії у жінок з ожирінням», що представлена на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 222 «Медицина», є завершеною самостійною кваліфікаційною науковою працею, в якій викладені нові науково обґрунтовані результати проведених особисто здобувачем досліджень, виконану під керівництвом доктора медичних наук, професора Булавенко О.В.

Отримані результати наукового дослідження, представлені наукові

положення та практичні рекомендації ґрунтуються на достатньому клінічному матеріалі з використанням сучасних методик й дозволяють на методичному рівні вирішувати важливе наукове завдання - зниження частоти акушерської та неонатальної патології шляхом оптимізації профілактики ранньої прееклампсії у вагітних жінок із ожирінням на основі розроблення та впровадження персоналізованих діагностично-профілактичних заходів. Результати дисертаційної роботи мають вагоме значення для сучасної медицини.

За актуальністю, науковою новизною, достовірністю й важливістю отриманих результатів, опублікованими науковими працями дисертація повністю відповідає вимогам постанови КМУ «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» №44 від 12 січня 2022 р. та оформлена відповідно до наказу МОН України №40 від 12.01.2017 «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації», а її авторка Боднарчук Олеся Віталіївна заслуговує на присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 22 «Охорона здоров'я» за спеціальністю 222 «Медицина».

Рецензент

д.мед.н., професор ЗВО
кафедри акушерства та гінекології №2
Вінницького національного медичного
університету ім. М.І. Пирогова

Наталія ДЗІСЬ